

Tone Hrovat
državni svetnik

Novo mesto, 11. maj 2018

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik
Državni svet
Republike Slovenije

Zadeva: Pobuda Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport za ureditev pravice razpolaganja z nepremičninami za namen izobraževalnih procesov

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlagam, da se na Vlado Republike Slovenije Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naslovi naslednja pobuda:

- **Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naj preučijo možnost spremembe zakonodaje na način, da se definira termin »zemljišča za izobraževalne namene« ter da se zemljišča, ki jih v izobraževalne namene uporabljajo šole iz biotehničnega področja, prenesejo v upravljanje na ministrstvo pristojno za šolstvo in izobraževanje.**

Obrazložitev :

Enajst šol biotehniškega področja v Sloveniji ima pomembno nalogo, da preko vzgojno-izobraževalnega dela oblikuje učečo populacijo, ki se bo uspešno prilagajala spremembam in bo s svojim znanjem tudi na manjši, mnogokrat odročni ali hribovski kmetiji z zapolnitvijo tržnih niš uspešno konkurirala masovno pridelani hrani. Šole so združene v Konzorcij biotehniških šol in so razporejene po celotni Sloveniji. V Konzorciju biotehniških šol so sledeče šole: Biotehniška šola Rakičan, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Izobraževalni center Piramida Maribor, Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Šolski center Nova Gorica (Biotehniška šola in Višja strokovna šola), Šolski center Ptuj (Biotehniška šola), Biotehniška šola Maribor, Šolski center Šentjur, Biotehniški center Naklo, Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma.

Šole, povezane v Konzorcij biotehniških šol, imajo na posameznih območjih različno obliko delovanja. Nekatere so del večjega centra, druge pa so samostojne in se le neformalno povezujejo z drugimi šolami. Vse šole dajejo pomemben poudarek razvoju lastnih kapacitet za izvajanje praktičnega izobraževanja in usposabljanja glede na programe, ki jih izvajajo. V ta namen imajo nekatere šole razvit

medpodjetniški izobraževalni center, v sklopu katerega je tudi šolsko posestvo, druge pa razvijajo šolska posestva, delavnice in obrate.

Kmetijska in gozdna zemljišča, ki jih šolski centri uporabljajo kot učno oziroma raziskovalno infrastrukturo, so po Zakonu o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo, 56/10 – ORZSKZ16, 14/15 – ZUUJFO in 9/16 – ZGGLRS; v nadaljnjem besedilu: ZSKZ) v lasti Republike Slovenije ter z njimi upravlja in razpolaga Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Sklad) v imenu in na račun Republike Slovenije. V skladu s 17. a členom ZSKZ se zakupnina ali druga ustrežna obveznost ne plačuje za kmetijska zemljišča, ki jih za izvajanje izobraževalnega procesa uporabljajo šole s področja kmetijstva, pod pogojem, da nosijo vse druge stroške v zvezi s temi zemljišči.

V primeru biotehničnih šol in šolskih centrov, ki uporabljajo kmetijska zemljišča v učne namene, gre za specifično zemljišč, ki se jim je status večkrat spremenil (od lastništva v času Avstro-Ogrske monarhije in Jugoslavije do zakupa po sprejemu ZSKZ). Šolski centri so bili primorani v postopkih nacionalizacije in denacionalizacije dokazovati, kako pomembna so zemljišča za učne procese in se zanje boriti, pri njihovem upravljanju pa nimajo pristojnosti oziroma niso stranka v postopku, ravno tako nimajo predkupne pravice, prednosti pri najemu oziroma zakupu, niso dajalci soglasja v primerih pozidave ali druge uporabe v prostoru.

Kot primer je v nadaljevanju navedena problematika kmetijske šole, ki program najdlje izvaja v slovenskem jeziku, šole Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma.

Šola Grm Novo mesto je bila lastnik več kot 200 ha zemljišč in stavbišč, ki jih je kupil Kranjski deželni zbor v letu 1885/86 v Avstro-Ogrski monarhiji za selitev šole iz Slapa pri Vipavi na novo lokacijo Grm Novo mesto. V procesu nastajanja tovarne IMV Novo mesto so šoli Grm ta zemljišča odvzeli in ji dodelili nova zemljišča, praviloma pridobljena z nacionalizacijami. Za potrebe preselitve šole na novo lokacijo – Sevno 13, Novo mesto, sta tovarna IMV in Občina Novo mesto na osnovi menjalne pogodbe iz leta 1969 formirali kompleks Bajnof (Sevno 13) v izmeri 50,15 hektarjev. V tem kompleksu so zaradi zgodovinskih razlogov in neaktivnosti takratne tovarne IMV in Občine Novo mesto ostale zemljiško knjižno neurejene nekatere parcele; tovarna IMV in Občina Novo mesto sta bili namreč po pogodbi zadolženi za ureditev v zemljiški knjigi. V procesu pozidave Novega mesta je šola nekatera zemljišča izgubila ter v postopku nacionalizacije dobila nadomestna zemljišča, in sicer posestvo Srebrniče - 23,47 ha, posestvo Poganci - 22,36 ha in gozdovi Smolenja vas, Poganci - 42,39 ha. Gozdovi so bili zamenjani za šolski lastniški gozd na Ruperč vrhu.

Po letu 1993 pa so bila zaradi zamenjave dodeljena šoli Grm iz Sklada še zemljišča: Stari grad Pluska - 16,66 ha, Mestne njive - 9,75 ha, Struga - 10,68 ha, (v dvojni lasti; Krka d.d. in Sklad), Trška gora - 2,64 ha (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je kupilo 0,70 ha denacionaliziranih zemljišč).

Po zakonu o denacionalizaciji iz leta 1991 in po ZSKZG iz leta 1993 je nastala sledeča problematika na zemljiščih: posestvo Srebrniče - denacionalizacija, posestvo Poganci - neurejeno lastništvo, transformatorska postaja Elektro Ljubljana, stari grad

Pluska - avtocesta, Mestne njive - odtujevanje parcel v upravljanju Sklada in denacionalizacija, Trška gora - denacionalizacija in zahteve Sklada, Struga - neurejena razmerja glede upravljanja, gozdovi (tožba, prenos na Republiko Slovenijo, neurejeno zemljiškopravno stanje).

Gospodarjenje šole Grm z zemljišči ni možno, ker Sklad nima interesa, še posebej ne dovoli vključevanja in pogajanja šole Grm v primeru gradnje stavbišč, daljnovodov na parcelah, ki jih koristi šola. Mestna občina Novo mesto zahteva za vsa zemljišča kupnino, pa čeprav je bila za ta namen sklenjena pogodba v korist šole Grm v času formiranja šolskega posestva v letih po letu 1969, zaradi selitve Kmetijske šole Grm iz lokacije zazidalnega kompleksa tovarne IMV na Sevno pod Trško goro.

Grmska kmetijska šola, danes Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, ves čas od svoje ustanovitve, od leta 1868 poseduje za potrebe vzgoje in izobraževanja tudi gozdove. Posebej je treba poudariti, da je šola imela svoje gozdove, ki jih je nato Republika Slovenija zamenjala in ti gozdovi so bili na osnovi Zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91-I, 56/92 – odl. US, 13/93 – odl. US, 31/93, 24/95 – odl. US, 20/97 – odl. US, 23/97 – odl. US, 65/98, 76/98 – odl. US, 66/00, 66/00 – ORZDen27, 11/01 – odl. US, 54/04 – ZDoh-1 in 18/05 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZDen) v denacionalizacijskem postopku. Šoli je uspelo dokazati, da so prav ti gozdovi zanj nenadomestljivi in jih ni moč vračati v naravi, zato je za njih država upravičencem izplačala odškodnine (izvzetje iz denacionalizacije na podlagi 19. člena ZDen). V takratnem postopku je uspela dokazati potrebo po tem gozdu ter ga v skladu z 19. členom ZDen pridobila v upravljanje.

Ko je bil denacionalizacijski postopek zaključen je mestna občina Novo mesto z amandmajem (hitro in potihoma) vključila ta gozd v nov zazidalni načrt (gozd je postal gradbena parcela brez vednosti šole Grm) za industrijsko cono. Sklad je šolo Grm nato tožil za prenos teh zemljišč v njegovo upravljanje, kar je sicer pravno korektno, moralno pa nikakor ne. Kasneje so se pojavili indici, da je Sklad želel gozd brezplačno prenesti na mestno občino Novo mesto, kar v trajanju denacionalizacijskega postopka ni bilo možno.

Šola je s tem izgubila možnost upravljanja, je pa še danes zgodba neurejena v celoti, saj se šola Grm in ministrstvo, pristojno za šolstvo, s Skladom nista uspela dogovoriti glede uporabe gozda.

Glede na sedanje nove usmeritve pri upravljanju z gozdovi, pa se lahko zgodi, da šola svoj nekdanji lastni gozd izgubi, kljub istočasnim ustnim zagotovitvam (nepravno zavezujočih obljub), da bo sicer šola za potrebe vzgoje in izobraževanja lahko pridobila v ta namen državne gozdove, vendar v primeru, ko gre za nova najemna razmerja ni verjetno, da se bo to samo od sebe zgodilo, glede na status družbe Slovenski državni gozdovi, d.o.o., ki je predvsem profitno naravnana. Šola Grm izvaja v zadnjih 5 letih izjemno veliko izobraževanj za potrebe dela v gozdu (strokovni izpiti, licence) zato gozd pri svojem delu nujno potrebuje in brez njega ne more izvajati vzgojno izobraževalnega procesa. Prav tako se šola Grm ne more enakovredno prijavljati na razpise družbe Slovenski državni gozdovi, d.o.o., saj nima usposobljenih sekačev, kot zahtevajo razpisi, ker se dijaki šole učijo in usposabljaajo za sekače.

Zemljišča, ki jih šole uporabljajo za praktični pouk in praktično usposabljanje z delom so izrednega pomena, zato predlagam, da Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za

kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport proučijo možnosti spremembe zakonodaje v primeru upravljanja šolskih zemljišč. Predlagam, da se termin »zemljišča za izobraževalne namene« definira v zakonodaji, upravljanje s temi nepremičninami pa prenese iz Sklada na ministrstvo, pristojno za šolstvo in izobraževanje.

Tone Hrovat l.r.